

Nederlandse Taalunie

De Taalunie in 2006 en 2007: een tussenbalans

ru

Nederlandse Taalunie

De Taalunie in 2006 en 2007: een tussenbalans

ru

Inhoudsopgave

1. “Het Nederlands als complete taal”	3
2. De Taalunie: samen voor het Nederlands	7
3. Taal en taalbeleid binnen het taalgebied en in Europa	13
4. Onderwijs in en van het Nederlands	17
5. Nederlands in de wereld	21
6. Literatuur en lezen	25
Bijlagen	
Begroting 2007 versus herziene begroting 2006	29
Besluiten van het Comité van Ministers in 2006 en 2007	30

1. “Het Nederlands als complete taal”

Gesprek met algemeen secretaris

Linde van den Bosch

De grote vergadertafel in de werkkamer van Linde van den Bosch wordt voor de helft in beslag genomen door publicaties van de Nederlandse Taalunie. Rapporten, toegankelijke publieksversies van onderzoeken, een krant voor iedereen die geïnteresseerd is in het onderwerp lezen – de afgelopen jaren heeft de Taalunie niet alleen veel kennis verzameld, maar ook bereikbaar gemaakt voor een breed publiek. In de meerjarenbeleidsperiode 2003-2007 stond de taalgebruiker dan ook centraal. Daarvan getuigen zowel de publicaties als diverse projecten die speciaal voor bepaalde doelgroepen zijn opgezet. Een vruchtbare aanpak, die in de nieuwe meerjarenbeleidsperiode 2008-2012 nog verder zal worden uitgewerkt.

Literatuur en lezen

In 2006 stond het thema *lezen* centraal in *Taalpeil*. Door televisie en internet wordt er minder tijd besteed aan het lezen van boeken. Is dat erg? Wat vinden deskundigen daarvan en wat vinden de taalgebruikers zelf? Zal de computer het boek verdringen? Het zijn vragen die veel mensen bezighouden. En het onderwerp sloot aan bij het werkterrein dat de Taalunie in 2006 centraal heeft gesteld: *literatuur en lezen*.

Linde van den Bosch is tevreden over de manier waarop literatuur en lezen in het afgelopen jaar onder de aandacht zijn gebracht. ‘Het jaar begon feestelijk, met de officiële presentatie op 23 februari van de eerste twee delen van een nieuwe literatuurgeschiedenis: *Stemmen op schrift*, geschreven door Frits van Oostrom, dat de middeleeuwen tot 1300 behandelt, en *Altijd weer vogels die nesten beginnen* van Hugo Brems over de Nederlandse literatuur uit de periode

1945-2005. De Nederlandse prinses Máxima en de Belgische prinses Mathilde namen de eerste exemplaren in ontvangst uit handen van de auteurs. Ook verschenen in 2006 twee publicaties over literatuur en lezen: *De cultuur van het lezen* en *Informatie over boeken, schrijvers en lezen in Nederland, Vlaanderen en Suriname*.’

Onderwijs

Taalpeil 2007 zal gaan over onderwijs, want dat is het onderwerp dat dit jaar extra aandacht krijgt. ‘In 2006 hebben we op het gebied van onderwijs binnen het taalgebied belangrijke vooruitgang geboekt’, vertelt Van den Bosch. ‘We hebben bekeken welke zaken we in Nederland en Vlaanderen gezamenlijk kunnen aanpakken. Het tegengaan van taalachterstanden is zo’n onderwerp. Verder kunnen we samenwerken op het gebied van taalcompetenties voor leraren en onderzoeken we welke consequenties Nieuw Leren (in Nederland) en Begeleid Zelfstandig Leren (in Vlaanderen) hebben voor het onderwijs van het Nederlands. In 2007 haken we hierop in met een werkconferentie in mei, getiteld *Nieuwe Vormen van Taal Leren*. En in het najaar organiseren we een *taal-tweedaagse* voor studenten van lerarenopleidingen voor het primair onderwijs. Toekomstige leraren kunnen dan twee dagen lang op een inspirerende manier aan de slag met het Nederlands als schoolvak én als taal die wordt gesproken tijdens andere lessen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van het onderwijs in en van het Nederlands op basisscholen.’

Kennis toegankelijk maken

De voorbeelden die Linde van den Bosch geeft, zijn activiteiten die (toekomstige) leraren helpen het vak Nederlands te ontwikkelen. De Taalunie speelt volgens haar op meer terreinen een ondersteunende rol.

‘Ervoor zorgen dat iedereen die met taal werkt, toegang heeft tot de juiste informatiebronnen, dat is een van onze belangrijkste taken. We zijn de afgelopen jaren begonnen een infrastructuur aan te leggen om zo veel mogelijk kennis te ontsluiten. Dat hebben we voor het onderwijs bijvoorbeeld gedaan met de databank *Het Taalonderwijs Nederlands onderzocht*. We hebben hiervoor samengewerkt met de SLO, het Instituut voor de Lerarenopleiding Universiteit Amsterdam, de Stichting Lezen Nederland en de Stichting Lezen Vlaanderen. Deze databank bevat informatie over al het wetenschappelijk onderzoek naar het onderwijs Nederlands in het basis- en voortgezet/secundair onderwijs van 1970 tot 2005. Via onze website www.taalunieversum.org kan iedereen de conclusies van deze onderzoeken raadplegen.’

‘Ook het *Taalforum* op onze website is zo’n ondersteunende dienst. Alle kennis die we hebben over het terugdringen van taalachterstanden in het onderwijs, is hier samengebracht. En er is ruimte voor discussie. Kennis delen betekent van elkaar leren. Dat is iets wat we op alle terreinen in de praktijk willen brengen: kennis delen, van elkaar leren. We kunnen ervan profiteren dat er drie landen deel uitmaken van de Taalunie, die cultuurverschillen kunnen inspirerend zijn. Ze kunnen je een frisse blik geven. Ontmoeting en uitwisseling stimuleren we daarom volop.’

Taal- en spraaktechnologie

Het aanleggen en onderhouden van een kennisinfrastructuur blijft de komende jaren een speerpunt van de Taalunie. ‘Ook op het gebied van taal- en spraaktechnologie willen we het ontwikkelen en delen van kennis stimuleren. De Taalunie speelt in deze kennisontwikkeling een belangrijke rol, omdat het voor een kleine taal als het Nederlands commercieel niet altijd haalbaar is om de benodigde gegevensbestanden aan te leggen. Dat is eenvoudigweg te duur.’ Het is een onderwerp dat Van den Bosch aan het hart gaat. ‘We willen dat het Nederlands een taal blijft die we in alle

domeinen kunnen gebruiken, dus thuis, maar ook op het werk, in het onderwijs en in de wetenschap. Dat betekent dat we ervoor moeten zorgen dat we de nieuwste ontwikkelingen bijhouden. Want stel je eens voor dat de techniek van spraakherkenning en het omzetten van data in spraak niet voor het Nederlands beschikbaar was, maar bijvoorbeeld alleen voor het Engels. Dan zou het kunnen gebeuren dat allerlei diensten, denk aan telefonische informatiediensten, met Engelstalige spraakcomputers gaan werken. Het Nederlands zou dan terrein verliezen. Om dat te voorkomen, om ervoor te zorgen dat het Nederlands een complete taal blijft, die bruikbaar is in alle situaties, bundelen we de krachten op het gebied van taal- en spraaktechnologie. We ontwikkelen nieuwe data, onderhouden en actualiseren bestaande data en maken die toegankelijk. In 2007, het jaar waarin het onderwijs extra aandacht krijgt, starten we met onderzoek naar hulpmiddelen op basis van taal- en spraaktechnologie voor de Nederlandse les. Je kunt dan denken aan programma’s die kinderen helpen die problemen hebben met lezen en schrijven. En aan ondersteunend lesmateriaal voor mensen met een andere moedertaal die Nederlands leren.’

Buiten het taalgebied

Hulpmiddelen voor het leren van het Nederlands kunnen ook buiten het taalgebied goed worden ingezet, want in ruim veertig landen wordt in totaal aan zo’n tweehonderd universiteiten Nederlands gedoceerd. Hoewel de universitaire neerlandistiek in een aantal landen onder druk staat, constateert Linde van den Bosch vooral positieve ontwikkelingen. ‘Het Nederlands zit internationaal in de lift. In steeds meer landen zijn universiteiten te vinden met een opleiding Nederlandse taal en cultuur. Het afgelopen jaar hebben we gesproken met Marokko over plannen om een studie Nederlands op te zetten. Armenië, Australië, Japan en Egypte hebben eveneens belangstelling getoond. En ook Oost-Europa richt zich van-

wege de werkgelegenheid steeds meer op Nederland. Polen wil de studiemogelijkheden uitbreiden.'

Buiten het taalgebied wordt het Nederlands niet alleen aan universiteiten onderwezen, maar ook in het basisonderwijs, in het secundair/voortgezet onderwijs en als taalcursus voor volwassenen. Dat gebeurt vooral in de grensgebieden. 'We hebben goede contacten met Duitsland en Frankrijk. Om het onderwijs in het Nederlands in die gebieden te ondersteunen, hebben we een steunpunt ingericht: het Centrum Nederlands in de Aangrenzende Taalgebieden. Dit centrum verzorgt onder meer nascholingscursussen voor docenten.'

In Europees verband was 2006 een belangrijk jaar voor de Taalunie. 'De lidstaten zijn zelf verantwoordelijk voor hun nationale taalbeleid, maar we kunnen voordeel hebben van samenwerking. De Nederlandse Taalunie heeft een voortrekkersrol gehad in het oprichten van de Europese Federatie van

Nationale Taalinstellingen, EFNIL. Sinds 2006 maken nagenoeg alle EU-landen deel uit van EFNIL. Dat maakt ons sterk. We willen aan de buitenwereld laten zien wat er binnen EFNIL gebeurt en wat we samen kunnen bereiken. Een belangrijk moment in 2007 wordt de EFNIL-conferentie, die in Riga wordt gehouden, met als thema de relatie tussen nationaal taalbeleid en Europees beleid.'

Suriname

Sinds 2005 neemt Suriname als geassocieerd lid actief deel aan de Nederlandse Taalunie. 'Suriname doet mee op de gebieden die voor dat land relevant zijn. Dat zijn vooral projecten op het gebied van onderwijs. We zijn nu gezamenlijk plannen aan het maken voor onder andere de professionalisering van leraren. Het gaat daarbij om kennis van het Nederlands als vak én als taal waarin andere lessen worden gegeven.' Een andere onderwijsactiviteit is in Suriname al een groot succes gebleken. Linde

Surinaamse leerlingen nemen deel aan het project de Inktaap.

van den Bosch vertelt er enthousiast over: 'Literaire jeugdprijs de *inktaap* is een leuke manier om jongeren aan het lezen te krijgen en hen over literatuur te laten discussiëren. Scholieren uit het voortgezet onderwijs lezen de drie winnende boeken van de belangrijkste literaire prijzen uit het taalgebied: AKO, Libris en Gouden Uil en kiezen daaruit hun eigen favoriet. In 2006 deden hieraan voor het eerst twee Surinaamse scholen mee. Dat sloeg zo goed aan, dat aan de verkiezing van 2007 alle Surinaamse scholen voor secundair/voortgezet onderwijs hebben deelgenomen.'

Hoogtepunten in 2007

Over een antwoord op de vraag wat voor de Taalunie in 2007 belangrijke momenten zullen zijn, hoeft Linde van den Bosch niet lang na te denken. 'Een hoogtepunt wordt voor ons dit jaar de uitreiking van de Prijs der Nederlandse Letteren. Deze oeuvreprijs wordt eens in de drie jaar toegekend aan Nederlandstalige auteurs van belangrijke, oorspronkelijk in het Nederlands geschreven letterkundige werken. In 2004 werd Hella Haasse gelauwerd door koningin Beatrix. Dit jaar zal koning Albert de honneurs waarnemen. Verder kunnen we in oktober een nieuw deel tegemoetzien van de grote literatuurgeschiedenis waaraan zo hard wordt gewerkt.'

'Nieuw in 2007 is de eerder genoemde *taaltweedaagse* voor studenten van lerarenopleidingen voor het primair onderwijs, waarmee we het vak van leraar positief onder de aandacht willen brengen.' En er staat meer nieuws op stapel. 'De Taalunie is van plan om eenmaal per jaar een openbaar debat te voeren over een thema dat een breed publiek bezighoudt. Dat kan van alles zijn, bijvoorbeeld de vraag of sms-taal goed of slecht is voor de schrijfvaardigheid van jongeren. In november van dit jaar is het eerste debat gepland. Het onderwerp daarvan is de relatie tussen het Nederlands en het Engels. Moeten we ons zorgen maken, zal het Engels het Nederlands ver-

dringen, of zijn Engelse invloeden een verrijking van het Nederlands? Hoe weerbaar is onze taal?'

Nieuwe accenten

Omdat 2007 het laatste jaar van een meerjarenbeleidsperiode is, wordt er ook al gewerkt aan de contouren van het beleid voor de periode 2008-2012. Gaat er veel veranderen? Linde van den Bosch spreekt liever van een voortzetting van het beleid met nieuwe accenten. 'Het thema van de komende meerjarenbeleidsperiode is *Nederlands zonder drempels*. We willen dat de Nederlandse taal door iedereen in alle situaties gebruikt kan worden. Het Nederlands als complete taal, ik noemde het al eerder. Dat betekent dat we blijven werken aan de infrastructuur van de Nederlandse taal: kennis bundelen en toegankelijk maken, databestanden aanleggen, beheren en beschikbaar stellen. De positie van het Nederlands staat dus centraal. Daarbij kijken we vooral naar het belang van de taalgebruiker. We willen meer gaan denken vanuit doelgroepen. Werken voor doelgroepen betekent vaak dat de grenzen tussen de verschillende beleidsterreinen van de Taalunie worden overschreden. Denk maar aan een webportaal voor docenten waarin zij bijvoorbeeld informatie kunnen vinden over literatuur, maar ook over de mogelijkheden die taal- en spraaktechnologie biedt voor hun vak. En tot slot gaan we ons heel bewust bezighouden met de resultaten van ons werk. We willen niet alleen kennis verzamelen en toepassingen ontwikkelen, maar er ook voor zorgen dat die kennis verspreid wordt, dat toepassingen echt gebruikt worden. Kortom: alle taalgebruikers moeten kunnen profiteren van wat de Taalunie doet.'

2. De Taalunie: samen voor het Nederlands

Nederlands is de moedertaal van zestien miljoen Nederlanders en zes miljoen Vlamingen. Ook in Suriname speelt de Nederlandse taal een belangrijke rol. Voor veel Surinamers is Nederlands de moedertaal of de tweede taal en het is de officiële taal in het onderwijs en bij de overheid. In de Nederlandse Taalunie werken Nederland, Vlaanderen en Suriname samen op het gebied van het Nederlands.

Nederland en Vlaanderen voeren al sinds 1980 een gezamenlijk beleid voor het Nederlands. In dat jaar sloten België en Nederland het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie, waarmee de Taalunie een feit werd. Suriname werd in december 2004 geassocieerd lid en neemt sinds februari 2005 actief aan de Taalunie deel.

Nederland, Vlaanderen en Suriname delen in de Taalunie de zorg voor hun gemeenschappelijke taal. Het uitgangspunt: de sprekers van het Nederlands moeten hun taal in zo veel mogelijk verschillende taalsituaties kunnen gebruiken, nu en in de toekomst. Ook buiten het taalgebied leeft het Nederlands: velen in het buitenland zien het Nederlands als een taal die de moeite waard is om te leren. Ook voor hen is de Taalunie er.

Samenwerking is krachtenbundeling

Samenwerking op het gebied van taal, onderwijs en letteren heeft verschillende voordelen. Een taalgebied dat als eenheid optrekt, legt meer gewicht in de schaal als het gaat om de positie van het Nederlands. En samenwerking spaart geld en krachten uit: voorkomen wordt dat werk dubbel wordt gedaan of dat het wiel opnieuw wordt uitgevonden. Om wat voor projecten gaat het bij die samenwerking?

Enkele voorbeelden:

- het ontwikkelen en onderhouden van grote bestanden met taaldata van het Nederlands, zoals woordenboekbestanden;
- het bevorderen van het Nederlands in taal- en spraaktechnologie;
- het invoeren en onderhouden van een gezamenlijke spelling;
- het verzamelen van expertise over het onderwijs in en van het Nederlands;
- het bijscholen van docenten Nederlands in het buitenland;
- het stimuleren dat jongeren Nederlandstalige literatuur lezen.

Taal, onderwijs en letteren

Er zijn drie grote werkerreinen waarop de Taalunie actief is: taal, onderwijs en letteren. Volgens het Taalunieverdrag is de verantwoordelijkheid van de Taalunie niet op alle terreinen dezelfde. Voor sommige onderwerpen, zoals spelling of de universitaire neerlandistiek buiten het taalgebied, is de Taalunie verantwoordelijk voor het gezamenlijke beleid. Voor andere, zoals onderwijs binnen het taalgebied en literatuur en lezen, speelt de Taalunie een aanvullende rol bij het beleid van de nationale overheden.

Binnen het werkerrein *taal* is het beleid gericht op de gemeenschappelijke ontwikkeling van taalvoorzieningen, zoals woordenboeken en grammatica's. Een speerpunt vormen de aanmaak en het beheer van digitale taalmaterialen. Die zijn noodzakelijk voor het Nederlands in de taal- en spraaktechnologie: de communicatie tussen mens en machine. Verder stelt de Taalunie de spelling van het Nederlands vast en biedt taalgebruikers een houvast met taalhulpmiddelen. Ook voor de positie van het *Nederlands in*

Europa maakt de Taalunie zich sterk. Daarvoor werkt ze samen met vergelijkbare organisaties in andere Europese landen.

Het werkkterrein *onderwijs* omvat het onderwijs in en van het Nederlands binnen het taalgebied en buiten het taalgebied. *Binnen het Nederlandse taalgebied* concentreert de Taalunie zich vooral op het basis- onderwijs en het voortgezet/secundair onderwijs en het niet-universitaire volwassenenonderwijs. In dat laatste ligt de nadruk op Nederlands als tweede taal. Veel aandacht gaat uit naar het onderwijs aan leerlingen met een taalachterstand. De Taalunie definieert inhoudelijke uitgangspunten voor de onderlinge afstemming van beleid, ontsluit informatie en brengt deskundigen bij elkaar.

Buiten het taalgebied is het mogelijk Nederlands te studeren aan ruim tweehonderd universiteiten in meer dan veertig landen. De Taalunie steunt buitenlandse universiteiten met subsidies en richt centrale voorzieningen in. In aangrenzende taalgebieden (delen van Duitsland, Noord-Frankrijk en het Franstalige gedeelte van België) ondersteunt de Taalunie ook het Nederlands op scholen voor basis- en voortgezet/secundair onderwijs.

Binnen het werkkterrein *literatuur en lezen* gaat het om een gezamenlijke Nederlands-Vlaams-Surinaamse leescultuur en het inventariseren, verzamelen en toegankelijk maken van informatie over literatuur. De Taalunie laat de functies van lezen in onze maatschappij onderzoeken om het debat daarover te stimuleren en kent enkele literaire prijzen toe.

Besluiten, uitvoering, advies en controle

De Taalunie bestaat uit vier onderdelen: het Comité van Ministers, de Interparlementaire Commissie, de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en het Algemeen Secretariaat. Hieronder staan ze in schema:

Het beleid wordt vastgesteld door het Comité van Ministers: de Vlaamse en Nederlandse bewindslieden voor Onderwijs en Cultuur, versterkt met de Surinaamse minister van Onderwijs of de ambassadeur van Suriname in Nederland als waarnemend lid. De Interparlementaire Commissie, bestaande uit tweeëntwintig Nederlandse en Vlaamse volksvertegenwoordigers, controleert het beleid. In Suriname vervult de parlementaire Commissie voor Onderwijs van de Assemblee de controlerende functie. Het belangrijkste adviesorgaan van de Taalunie is de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, die bestaat uit twaalf leden. In Suriname is ter aanvulling op deze Raad een commissie van drie deskundigen samengesteld. De beleidsvoorbereiding en -uitvoering zijn in handen van het Algemeen Secretariaat. Dit wordt gevormd door een kleine dertig medewerkers onder leiding van de algemeen secretaris. Sinds november 2004 vervult Linde van den Bosch deze functie.

De Taalunie laat van zich horen

Taalpeil

In 2005 heeft de Taalunie ter ere van haar vijftigjarige bestaan voor het eerst *Taalpeil* uitgegeven: een krant vol feiten, cijfers en meningen over het Nederlands. De meningen in *Taalpeil* komen uit een peiling die de Taalunie speciaal voor de gelegenheid heeft laten uitvoeren onder een representatieve steekproef van taalgebruikers in Nederland, Vlaanderen en Suriname. De krant is breed verspreid in het taalgebied. *Taalpeil* is een uitstekend middel gebleken om taal onder de aandacht te brengen van een groot publiek.

Literatuur en lezen was in 2006 het onderwerp van *Taalpeil*. Lezen, sommige mensen kunnen er uren aandachtig mee bezig zijn. Maar juist dat aandachtige lezen verliest terrein. Is dat erg? En willen de mensen nog wel lezen? Vinden ze het zinvol? Deze en andere vragen werden voorgelegd aan ruim duizend Nederlanders, Vlamingen en Surinamers. Veel sprekers van het Nederlands lezen voor hun plezier en ontspanning, zo blijkt uit het onderzoek. Ook algemene interesse en studie worden vaak als

reden gegeven. Lezen wordt dan ook door velen gezien als prettig én nuttig. Mensen die nooit lezen zijn heel zeldzaam. En het imago van lezen is positief: 85% van de ondervraagden is van mening dat lezen de taalvaardigheid bevordert en 68% vindt dat het goed is voor de intelligentie. *Taalpeil* over literatuur en lezen is weer breed verspreid en net als in 2005 is de krant goed ontvangen. Zo hebben verschillende scholen extra exemplaren aangevraagd om te gebruiken als lesmateriaal.

In 2007 is het thema *onderwijs*. Waar is het onderwijs Nederlands goed voor? Welk onderdeel van het vak Nederlands is het nuttigst? Wat is belangrijker: kennis of vaardigheden en competenties? De Taalunie houdt hiervoor een onderzoek onder een breed publiek, onder leerkrachten én onder leerlingen van 15 tot 18 jaar. De krant wordt eind november gepresenteerd tijdens de *taaltweedaagse*, een tweedaagse conferentie voor studenten van lerarenopleidingen voor het primair onderwijs.

Taalpeil Lezen; feiten, cijfers en meningen.

Editie 2006: lezen, waar is het goed voor?

Zie ook www.taalunieversum.org/taalpeil_2006 of

www.taalunieversum.org/taalpeil voor de editie van 2005.

november 2006

TaalPEIL

Lezen; feiten, cijfers en meningen

- 1 Lezen, **WAAROM** zou je?
- 2 **WIE** is de lezer?
- 3 Waar is het **GOED** voor?
- 4 **INVLOED** op je leven
- 5 **MACHT** en **GEVAAR**
- 6 **HARDOP** lezen, **STILLEZEN**, voorlezen, **LUISTEREN**
- 7 Boeken en verhalen in veel **GEDAANTES**

Lezen, waarom zou je?

Lezen over lezen

De Nederlandse Taalunie ziet het als haar taak ervoor te zorgen dat wie Nederlands kent of leert, die taal zo goed mogelijk kan gebruiken. Lezen is een heel speciale vorm van taalgebruik: sommige mensen

De Taalunie, die haar beleid voortzet namens de Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse overheid, wil dit waar mogelijk doen, samen met de mensen van de gebieden van het Nederlands. Ondermaakt moet ik hier noch alvast een belangrijke conclusie uit

wie dit leest zich zelf een beeld vormen over de betekenis van lezen. Uw mening horen we graag: taalpeil@taalunie.org. Ondermaakt moet ik hier noch alvast een belangrijke conclusie uit

Wat zegt het taalpeil over lezen?

Mensen lezen vooral voor hun plezier en hun ontspanning. Meer dan driekwart van de Nederlanders geeft dit als antwoord op de vraag waarom ze lezen. Van de Vlamingen en Surinamers zegt ongeveer de helft te lezen voor zijn plezier en ontspanning. Zij geven vaker dan Nederlanders aan dat ze lezen uit algemene interesse, voor studie, of

Taalunieversum

Het Taalunieversum – www.taalunieversum.org – is de website van de Nederlandse Taalunie. Die biedt uitgebreide informatie over de Taalunie zelf en over de projecten die de Taalunie op haar verschillende werkterreinen uitvoert. Daarnaast is het Taalunieversum een informatiebron voor en over het Nederlands.

Het Taalunieversum blijft groeien en de informatie wordt voortdurend geactualiseerd. Enkele belangrijke toevoegingen in 2006 waren:

- De Nederlandse vertaling van het *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader*: dit document beschrijft de competenties die nodig zijn om in bepaalde situaties in een vreemde /tweede taal te kunnen communiceren.

- NT2-beginnersdoelen: een instrument dat beleids makers en docenten in het volwassenonderwijs helpt bij het opzetten van lestrajecten Nederlands als Tweede Taal, afgestemd op (toekomstige) maatschappelijke rollen van taalleerders.

Verwacht in 2007:

- Neerlandistiek in de wereld: een actueel overzicht van de neerlandistiek. Hier kunnen onderzoekers en studenten lezen wie zich met welk onderwerp bezighoudt.
- Databank taalonderwijs: deze databank met informatie over taalmaterialen is overgenomen van het Informatiecentrum Taal (gevestigd bij de KPC Groep)
- De informatie over de Taalunie wordt dit jaar grondig herzien.

Het Taalunieversum in enkele cijfers

Bezoeken aan het Taalunieversum

Dankzij een nieuw webstatistiekpakket kunnen de bezoekcijfers van het Taalunieversum nu zeer nauwkeurig worden gemeten. In 2006 trok de website maandelijks gemiddeld 150.000 unieke bezoeken en werden er gemiddeld 325.000 pagina's bezocht. Op jaarbasis zijn dit 1,8 miljoen unieke bezoeken.

Taaladvies

In 2006 trok www.taaladvies.net meer dan 1,2 miljoen unieke bezoeken, waarbij in totaal meer dan 5,5 miljoen pagina's werden bekeken. Via de website werden 8330 taalvragen voorgelegd, waarvan circa dertig procent automatisch kon worden beantwoord door verwijzing naar een al beschikbaar taaladvies. De taaladviseurs van de Taaltelefoon hebben ongeveer 6000 vragen beantwoord.

Woordenlijst Nederlandse Taal

De Woordenlijst online trekt dagelijks gemiddeld 5500 unieke bezoeken en er worden een kleine 30.000 pagina's per dag opgevraagd. Ongeveer 19.000 pagina's hiervan zijn zoekopdrachten. Op jaarbasis wordt dus van een kleine 7 miljoen woorden de schrijfwijze opgevraagd.

Taalschrift

Het digitale tijdschrift Taalschrift, dat maandelijks wordt vernieuwd, trekt dagelijks ongeveer 500 unieke bezoeken. Dagelijks worden ongeveer 700 pagina's bekeken.

E-nieuwsbrief

In 2006 is de Taalunie gestart met een tweemaandelijks digitale nieuwsbrief – www.taalunieversum.org/nieuwsbrief – die de abonnees op de hoogte houdt van ontwikkelingen op het Taalunieversum, nieuwe publicaties, belangrijke gebeurtenissen waarover de Taalunie persberichten laat uitgaan, nieuws van het Comité van Ministers, de Interparlementaire Commissie en de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren. Inmiddels hebben zich tweeduizend geïnteresseerden voor deze nieuwsbrief aangemeld.

Taalschrift

Naast het Taalunieversum heeft de Taalunie een digitaal tijdschrift, *Taalschrift*, op www.taalschrift.org. Deze website, met elke maand een actuele reportage, een stelling in een column en een discussieforum, is in mei 2006 geëvalueerd. *Taalschrift* voorziet duidelijk in een behoefte, de gebruikers waarderen de levendige discussies. Naar aanleiding van de evaluatie wordt een moderator aangesteld om de gedachtewisselingen in goede banen te leiden. Ook krijgt de website een nieuwe opmaak.

Openbaar debat

De Taalunie wil de maatschappelijke discussie over taal stimuleren en organiseert daarom samen met de Interparlementaire Commissie en de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren vanaf 2007 jaarlijks een openbaar debat over een actueel taalonderwerp. In november van dit jaar is het eerste debat gepland, met als onderwerp de relatie tussen het Nederlands en het Engels. Staat het Nederlands onder druk van het Engels? De discussie wordt gevoerd in bijzijn van de pers en publiek en wordt geleid door een aansprekende, bekende voorzitter.

Meerjarenbeleidsplan

In 2007 werkt de Taalunie volop aan het meerjarenbeleidsplan voor de periode 2008-2012. Nadat het plan is goedgekeurd door het Comité van Ministers, wordt het in november in een prettig leesbare publieksversie gepresenteerd.

Externe communicatie

De komende jaren wil de Taalunie haar externe communicatie verder professionaliseren.

De communicatieplannen worden vanaf 2007 opgebouwd rond vier pijlers:

- Organisatie: welke boodschappen over de Taalunie en het Nederlands zijn belangrijk?
- Projecten: wat speelt er, wie zijn erbij betrokken, wat is het belang ervan?
- Producten: welke publicaties kan de taalgebruiker lezen, welke applicaties heeft de Taalunie ontwikkeld?
- Doelgroepen: welke informatie is interessant voor welke doelgroep?

Publicaties in 2006 en 2007

Onderwijs Nederlands tussen gisteren en morgen

Rapport van de werkgroep Onderwijs van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren over het onderwijs in en van het Nederlands in Nederland en Vlaanderen. Verschenen in 2006.

De cultuur van het lezen

Publicatie waarin lezen vanuit diverse invalshoeken wordt belicht, met naast een essay van Ronald Soetaert ook bijdragen van Dick Schram, André Mottart, Kris Rutten en Jan-Hendrik Bakker. Verschenen in 2006.

Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen:

Leren, Onderwijzen, Beoordelen

Vertaling van een groot deel van het *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Verschenen in 2006.

Taalpeil Lezen; feiten cijfers en meningen

Een krant vol feiten, cijfers en meningen van Nederlanders, Vlamingen en Surinamers over lezen. Verschenen in 2006.

Informatie over boeken, schrijvers en lezen in Nederland, Vlaanderen en Suriname

Een onderzoek naar beschikbaarheid en gebruik van literaire informatie, uitgevoerd door de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Universiteit Antwerpen. Verschenen in 2007.

Taalpeil Onderwijs; feiten cijfers en meningen

Een krant vol feiten, cijfers en meningen van Nederlanders, Vlamingen en Surinamers over onderwijs in en van het Nederlands. Verschijnt in 2007.

3. Taal en taalbeleid binnen het taalgebied en in Europa

In 2006 was 1 augustus een belangrijk moment voor de Taalunie. Op die dag werd de geactualiseerde spelling officieel van kracht voor onderwijs en overheid in Nederland en Vlaanderen. Het vastleggen van de spelling is een van de taken van de Taalunie. Een andere taak is ervoor te zorgen dat allerlei taalhulpmiddelen die voor het Nederlands noodzakelijk zijn, zoals woordenboeken en grammatica's, beschikbaar komen. De Taalunie spant zich bovendien in om de positie van het Nederlands in taal- en spraaktechnologie te bevorderen. Voor een goed taalbeleid in Europees verband werkt zij samen met taalinstellingen in andere Europese landen.

Woordenlijst Nederlandse Taal

Niet lang nadat in 2005 de geactualiseerde *Woordenlijst Nederlandse Taal*, beter bekend als het *Groene Boekje*, was gepresenteerd, brak in Nederland commotie uit over de spelling. Enkele media en ook het Genootschap Onze Taal keerden zich tegen de jongste aanpassingen. De Taalunie heeft hierop haar voorlichting geïntensiveerd. Belangrijke doelgroepen, zoals ambtenaren en onderwijsmensen, zijn rechtstreeks benaderd, schriftelijk en in bijeenkomsten, en een breder publiek is onder meer geïnformeerd door middel van een brochure in bibliotheken. Daarnaast bood het Taalunieversum al langer antwoord op prangende spellingvragen van taalgebruikers. Door de veranderingen toe te lichten, kon de Taalunie veel onrust wegnemen. De media-aandacht voor de 'spelling-strijd' ebde langzaam weg.

De aanpassing van de spelling in 2005 was te beschouwen als 'achterstallig onderhoud': over kwesties die nog niet eenduidig beregeld waren, zijn nu wel duidelijke afspraken gemaakt. Dat was onder andere nodig om ervoor te kunnen zorgen

dat alle naslagwerken (woordenboeken, spellingcontrole) precies dezelfde spelling bevatten. Die duidelijkheid is in het belang van de taalgebruikers. De *Woordenlijst Nederlandse Taal* wordt eens in de tien jaar geactualiseerd: nieuwe woorden krijgen dan een plaats en taalveranderingen, zoals veranderende meervoudsvormen, worden vastgelegd. De volledige *Woordenlijst Nederlandse Taal* en de leidraad zijn online raadpleegbaar via www.woordenlijst.org.

Taaladvies

Taalgebruikers die twijfelen over de juiste spelling van een woord, vragen hebben over grammatica, woordkeuze of andere taalkwesties, kunnen terecht op www.taaladvies.net. Op deze website van de Taalunie kunnen zij antwoorden vinden op veelgestelde taalvragen én zelf via e-mail vragen stellen aan deskundige taaladviseurs. De taaladviseurs hebben in 2006 alle taaladviezen voorzien van informatie over de variëteiten van het Nederlands. Voortaan kunnen lezers zien of een taaladvies geldt voor het hele taalgebied, of alleen voor het Nederlands Nederlands of Belgisch Nederlands.

De Taalunie zorgt ervoor dat www.taaladvies.net actueel blijft. Wanneer veel bezoekers eenzelfde (type) vraag stellen, voegen de taaladviseurs deze vraag met het antwoord erop toe aan de lijst veelgestelde vragen. Er zijn ook plannen om de website uit te breiden met adviezen voor de schrijvende ambtenaar. In 2007 onderzoekt de Taalunie de haalbaarheid hiervan en zoekt zij samenwerking met overheden.

Nederlands in taal- en spraaktechnologie

Taal- en spraaktechnologie (TST) maakt het mogelijk dat communicatie tussen mens en machine in een natuurlijke taal kan plaatsvinden, bijvoorbeeld in het Nederlands. Denk maar aan het telefonisch opvragen van reisinformatie: dankzij automatische spraakherkenning kunnen klanten zonder tussenkomst van een telefonist reisadvies krijgen. De Taalunie vindt het belangrijk dat dergelijke toepassingen ook voor het Nederlands worden ontwikkeld – alleen zo kan het Nederlands een volwaardige taal blijven in de informatiemaatschappij. De Taalunie bevordert daarom dat Nederland en Vlaanderen samenwerken in TST-projecten.

Onderzoek en ontwikkeling: STEVIN

STEVIN staat voor Spraak- en Taaltechnologische Essentiële Voorzieningen In het Nederlands. Het is de naam van een meerjarig programma voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van TST, dat van start is gegaan in 2004. Het programma wordt gefinancierd door een groot aantal partijen in Nederland en Vlaanderen: ministeries en andere overheidsinstanties die zich richten op innovatie in de wetenschap en in het bedrijfsleven. Het budget wordt besteed aan het ontwikkelen van basisvoorzieningen voor het Nederlands in TST. De Taalunie treedt hierbij op als coördinator.

Voordat STEVIN van start ging, is geïnventariseerd aan welke digitale taalmaterialen behoefte bestond en welke met voorrang ontwikkeld moesten worden. Vervolgens heeft de Taalunie een aantal 'open oproepen' gedaan, waarbij zij onderzoekers en ontwikkelaars uitnodigde voorstellen in te dienen op basis van een prioriteitenlijst. In 2006 is gewerkt aan de projecten van de eerste en tweede open oproep. Een voorbeeld van een project is *Autonomata*, dat als doel heeft de (vaak onvoorspelbare) uitspraak van eigennamen door geautomatiseerde systemen te verbeteren. In 2007 wordt de derde open oproep

gedaan. De bedoeling is dat dan vooral projectvoorstellen worden ingediend voor de ontwikkeling van taalmaterialen die direct in producten kunnen worden toegepast.

Als er binnen STEVIN behoefte is aan heel specifiek taal-materiaal voor het Nederlands, dan wordt een 'gesloten oproep' geplaatst. We weten dan zeker dat we precies datgene krijgen wat nodig is voor het Nederlands. In 2007 werd een gesloten oproep geplaatst voor het maken van een *Corpus Geschreven Nederlands*.

Onderhoud en beheer: de TST-centrale

Digitale taalmaterialen moeten na afronding van projecten op een duurzame wijze onderhouden en beheerd worden en op een laagdrempelige wijze beschikbaar gesteld worden aan gebruikers. De Taalunie heeft daarom een centrale voor taal- en spraaktechnologie, de zogenoemde TST-centrale, opgericht. Deze centrale werd ondergebracht bij het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL). De medewerkers van de TST-centrale zorgen ervoor dat al het materiaal actueel blijft en ondersteunen de gebruikers ervan. De TST-centrale regelt de auteursrechten van het materiaal en heeft daartoe een licentiesysteem uitgewerkt met verschillende gebruikerscontracten.

In 2006 heeft de TST-centrale een vernieuwde versie van het *Corpus Gesproken Nederlands* opgeleverd, een verzameling gesproken Standaardnederlands. Daarnaast zijn er workshops georganiseerd om verschillende doelgroepen kennis te laten maken met de data en applicaties die de TST-centrale beschikbaar stelt.

Netwerkvorming en promotie

De technologie die wordt ontwikkeld, moet haar weg naar de gebruiker vinden. Naast onderzoek en ontwikkeling, en onderhoud en beheer is een derde taak van de Taalunie op het gebied van TST daarom het onder de aandacht brengen van beschikbare

producten, activiteiten en de mogelijkheden van TST. Dat gebeurt onder andere door middel van de website www.taalunieversum.org/tst/ en een maandelijks elektronische nieuwsbrief. Zo wordt ook de vraag naar (Nederlandstalige) taal- en spraaktechnologie-toepassingen gestimuleerd.

In dit kader doet de Taalunie bovendien een aantal oproepen voor demonstratieprojecten. Met aansprekende voorbeelden op basis van bestaande technologie kan de interesse van nieuwe doelgroepen worden gewekt voor TST-toepassingen. Het project *Gemeenteconnect* maakt het bijvoorbeeld mogelijk een groot aantal telefonische vragen van de burgers aan de gemeente Gilze-Rijen automatisch en daardoor sneller te beantwoorden. Een ander voorbeeld is de ontwikkeling van een systeem waardoor de Utrechtse politie telefonisch door middel van spraakherkenning sneller nummerborden kan zoeken in de centrale computer. De politie hoeft hierdoor niet meer te wachten op de medewerker van de meldkamer en kan sneller in actie komen bij bijvoorbeeld gestolen of onverzekerde auto's.

TST in de toekomst

In de meerjarenbeleidsperiode 2008-2012 gaat de Taalunie zich meer richten op specifieke doelgroepen. Op het gebied van TST zal dan vooral gewerkt worden aan voorzieningen voor mensen met communicatieve beperkingen (zoals slechthorendheid of slechtziendheid), het onderwijs en de overheid. Ook wordt samenwerking gezocht met Zuid-Afrika. Kunnen Nederlandse TST-voorzieningen bijvoorbeeld worden aangepast voor het Afrikaans en mogelijk zelfs voor de andere officiële talen van het land? De Taalunie wil expertise en materialen uitwisselen met Zuid-Afrika en ondersteuning bieden bij het omgaan met de meertalige context in het land. In de samenwerking met Suriname gaat de aandacht vooral uit naar het geschikt maken van bestaande digitale basismaterialen, zoals een *Corpus Geschreven Nederlands*, voor het Nederlands in Suriname.

Terminologie

Sommige beroepsgroepen gebruiken zulke specifieke (vak)termen, dat een aparte terminologische voorziening nodig is. Zo kan een systeem voor automatische vertaling met de juiste terminologie geschikt worden voor vertalingen van vakteksten, of kan spraakherkenning met de juiste terminologie gebruikt worden voor een dicteersysteem voor medische doelen. Om de ontwikkeling van zulke voorzieningen mogelijk te maken, ondersteunt de Taalunie projecten die gericht zijn op het vastleggen van terminologie en het gebruik hiervan in producten en diensten.

De Taalunie ondersteunt ook de ontwikkeling van hulpmiddelen voor de terminologische markt. In 2006 is begonnen met een project dat tot een computerprogramma moet leiden dat speciaal voor het Nederlands (vak)termen in teksten kan vinden. Hierdoor kunnen termen sneller worden verzameld en kunnen termenbanken economischer worden gevuld. Als eerste stap wordt in het voorjaar 2007 onderzocht of er dergelijke programma's bestaan die aan de wensen kunnen worden aangepast. De uitvoering van het project zal openbaar worden aanbesteed. Naar verwachting zal de eigenlijke ontwikkeling van het computerprogramma in 2008 van start gaan.

Sinds 1 april 2007 is een Steunpunt Nederlandstalige Terminologie actief. De verantwoordelijkheid voor dit Steunpunt ligt bij de Vrije Universiteit in Amsterdam en het bedrijf Cross Language uit Gent. Het Steunpunt geeft informatie en advies over alle aspecten van Nederlandstalige terminologie en onderhoudt contacten met potentiële gebruikers en producenten van terminologie. Daarnaast wordt het Steunpunt verantwoordelijk voor het verzamelen van terminologiecollecties en vaktaalcorpora. Deze collecties en corpora komen via de TST-centrale beschikbaar voor gebruikers. Het Steunpunt

onderhoudt de website www.nedterm.org, het terminologieonderdeel op het Taalunieversum. In 2006 is NedTerm aangevuld.

Woordenboeken

In 2007 zullen naar verwachting de vertaalwoordenboeken Koreaans-Nederlands, Nederlands-Pools/ Pools-Nederlands en Nederlands-Roemeens verschijnen. Deze projecten worden onder toezicht van de Taalunie uitgevoerd. Daarnaast is subsidie gegeven aan een groot woordenboek Nederlands-Papiaments, dat in 2006 verscheen. Ook wordt in 2007 begonnen met het samenstellen van een klein woordenboek Nederlands-Slowaaks/Slowaaks-Nederlands en worden de voorbereidingen getroffen voor een vertaalwoordenboek van het Rifberber.

Het *Woordenboek der Nederlandsche Taal* (WNT), dat met financiële steun van de Taalunie door het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) wordt ontwikkeld, is sinds december 2006 gratis online te raadplegen. Veel belangstellenden hebben zich als gebruiker geregistreerd. Het onlinewoordenboek blijkt in een grote behoefte te voorzien. Het INL legt tevens de laatste hand aan het *Oudnederlands woordenboek*. In 2007 wordt dit project afgerond.

Samenwerking in Europees verband

Namens Nederland en Vlaanderen is de Taalunie lid van de Europese Federatie van Nationale Taalinstellingen (EFNIL). Dat is een internationaal platform voor overleg en samenwerking tussen taalinstellingen in Europa. Voor een relatief kleine taal als het Nederlands is het belangrijk om partners te zoeken binnen Europa, waarmee samengewerkt kan worden. Bijvoorbeeld door gezamenlijk onderzoek te doen en van elkaar te leren. Inmiddels zijn vrijwel alle landen van de Europese Unie lid of kandidaat-lid van EFNIL. Door samenwerking in EFNIL willen de aangesloten organisaties ertoe bijdragen dat taalkwesties

beter op de Europese politieke agenda komen. Zij wisselen in EFNIL informatie uit over hun aanpak om de doelen te bereiken die zij voor hun nationale taal nastreven. Daarnaast zijn er gedeelde belangen: samen kunnen de organisaties beter opkomen voor meertaligheid in Europa en het leren van vreemde talen. Ook wordt binnen EFNIL gewerkt aan vertaalwoordenboeken in alle Europese talen.

Het taalbeleid in Europa moet van de nationale overheden komen. Daartoe is het van belang dat de instanties die over dit beleid gaan – de taalinstellingen zoals de Taalunie – elkaar leren kennen. Zo kunnen de lidstaten bijvoorbeeld de taaleisen die zij stellen aan migranten, op elkaar afstemmen. EFNIL speelt hierin een belangrijke rol. Het taalbeleid binnen Europa is echter verdeeld over verschillende departementen. Dat is een complicerende factor. Het is een positieve ontwikkeling dat er sinds 1 januari 2007 een Europees commissaris voor meertaligheid is aangesteld die de activiteiten van EFNIL wil gaan steunen. In het voorjaar van 2007 dient EFNIL bovendien een projectvoorstel in binnen het *Life Long Learning*-programma van de Europese Commissie. Oprichting en ondersteuning van taalnetwerken is een van de onderdelen van dat programma.

4. Onderwijs in en van het Nederlands

Nederland, Vlaanderen en Suriname hebben elk een eigen nationaal onderwijsbeleid. Het werk van de Taalunie op het gebied van het onderwijs in en van het Nederlands vormt daarop een aanvulling. Op diverse terreinen is het immers zinvol om samen te werken. Het bestrijden van laaggeletterdheid is zo'n onderwerp, evenals het aanpakken van taalachterstanden. Ook de plaats van het onderwijs in en van het Nederlands binnen nieuwe vormen van leren verdient gezamenlijke aandacht. Of het nu over primair/basis- of voortgezet/secundair onderwijs gaat, over volwassenenonderwijs voor autochtone sprekers van het Nederlands of voor NT2-leerders, waar mogelijk en zinvol bundelen Nederland, Vlaanderen en Suriname de krachten. De Taalunie maakt bovendien vele kennisbronnen op het gebied van taalonderwijs toegankelijk.

Nieuwe vormen van leren

In het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs in Nederland en in het beroeps- en technisch onderwijs in Vlaanderen wordt steeds meer gewerkt met 'competentiegericht leren'. *Nieuw Leren* wordt dat in Nederland genoemd en in Vlaanderen spreekt men van *Begeleid Zelfstandig Leren*. Scholen die zich met nieuwe vormen van leren bezighouden, combineren onderwijs Nederlands bijvoorbeeld met andere vakken of richten de lessen anders in; eigen initiatief en eigen keuzes van leerlingen spelen daarbij een belangrijke rol. Er is nog niet veel bekend over de consequenties van de nieuwe vormen van leren voor het onderwijs van het Nederlands. Wél leven er zorgen; leren de leerlingen nog wel genoeg, gaan kennis en vaardigheden niet achteruit? Daarom onderzoekt de Taalunie samen met het Platform Onderwijs Nederlands (PON) wat het 'nieuwe leren' betekent voor de lespraktijk.

In 2006 en het begin van 2007 hebben onderzoekers 'portretten' gemaakt van vier scholen voor voortgezet/secundair onderwijs. Zij hebben lessen geobserveerd, interviews gehouden en video-opnamen gemaakt en hieruit zowel goede voorbeelden als knelpunten naar voren gehaald. De portretten van deze scholen vormen de basis voor een werkconferentie in mei 2007. Deze conferentie is bestemd voor intermediairs, dat wil zeggen personen die scholen ondersteunen in vernieuwingsprocessen: begeleiders, opleiders, onderzoekers, leerplanontwikkelaars, enzovoort. De Taalunie gebruikt de uitkomsten van de werkconferentie om hulpmiddelen te ontwikkelen om de Nederlandse les een goede plaats te geven binnen het nieuwe leren. Dat kunnen bijvoorbeeld workshops zijn voor docenten en documentatie- en discussiemateriaal.

Taalcompetenties

Welke taalcompetenties heeft een leraar nodig om zijn taken goed uit te oefenen? Dat is te lezen in de in 2003 verschenen publicatie *Dertien Doelen in een Dozijn*. De dertien doelen uit de titel zijn de taalvaardigheidsdoelen die betrekking hebben op alle leraren van alle vakken in het primair/basis- en voortgezet/secundair onderwijs. Om te bespreken hoe je deze dertien doelen in de praktijk van het onderwijs en de lerarenopleiding kunt bereiken, heeft de Taalunie in oktober 2006 een tweedaagse conferentie georganiseerd voor vijftig leraren en lerarenopleiders die zich bezighouden met het thema *taalcompetenties*. De uitkomsten van de bijeenkomst en de voor de conferentie verzamelde praktijkvoorbeelden heeft de Taalunie gebruikt om een plan op te stellen voor vervolgtactiviteiten, die tot doel hebben lerarenopleiders te ondersteunen bij het verwerken van de dertien doelen in de lespraktijk. In 2007 zijn drie proefprojecten

gestart door opleiders voor het basisonderwijs. Deze worden gepubliceerd op de website www.taalcompetenties.org.

Taaltweedaagse

Om ervoor te zorgen dat ook in de toekomst goed opgeleide, enthousiaste leerkrachten in het basisonderwijs lesgeven in en over het Nederlands, organiseert de Nederlandse Taalunie op 29 en 30 november 2007 een tweedaagse taalconferentie voor studenten van lerarenopleidingen voor het primair/basisonderwijs. Via de lerarenopleidingen in Nederland en Vlaanderen nodigt zij honderdvijftig gemotiveerde studenten uit, die de gelegenheid krijgen om twee dagen intensief met het schoolvak Nederlands en het Nederlands als instructietaal bezig te zijn. Er worden ook enkele studenten uit Suriname uitgenodigd.

Met deze *taaltweedaagse* wil de Taalunie laten zien dat Nederlands een mooi en interessant vak is en dat een goede beheersing van het Nederlands nodig is om met succes het onderwijs in andere vakken te kunnen volgen. De studenten krijgen de gelegenheid om hun kennis van het schoolvak Nederlands en het Nederlands als instructietaal te verdiepen en om ervaringen uit te wisselen. Er zijn interactieve werkvormen en workshops, en van de vakinhoudelijke informatie die de deelnemers krijgen aangeboden, kunnen ze tijdens hun studie en later in de beroepspraktijk profijt hebben. Maar bovenal is de taaltweedaagse bedoeld ter inspiratie en motivatie.

Laaggeletterdheid

Naar schatting twee miljoen mensen in Nederland en Vlaanderen zijn 'laaggeletterd'. Dat betekent dat zij zodanige problemen met lezen en schrijven hebben, dat het voor hen bijvoorbeeld moeilijk is om formulieren in te vullen en brochures te lezen. En dat kan tot maatschappelijke problemen leiden. Het is niet voldoende om laaggeletterdheid te bestrijden door

volwassenen bij te scholen. Het is namelijk een probleem dat zich steeds opnieuw voordoet: er komen steeds weer nieuwe laaggeletterden van school. Daarom is het belangrijk om laaggeletterdheid in een zo vroeg mogelijk stadium aan te pakken.

Samen met het Platform Onderwijs Nederlands heeft de Taalunie de werkgroep Functionele leesvaardigheid ingesteld. Deskundigen uit deze werkgroep hebben in kaart gebracht wat de problemen zijn en welke mogelijkheden het regulier onderwijs biedt om te voorkomen dat leerlingen de school verlaten met een te laag lees- en schrijfvaardigheidsniveau. In mei 2007 worden de eerste vorderingen voorgelegd aan een groep experts.

Maatwerk NT2

Het is niet alleen belangrijk dat de jeugd op school degelijk onderwijs in het Nederlands krijgt, ook volwassenen met een andere moedertaal, die zich in Nederland of Vlaanderen hebben gevestigd, hebben behoefte aan goede scholing. NT2-onderwijs is doeltreffender wanneer het is toegesneden op de specifieke behoeften van de inburgeraar, dat was een van de conclusies van het rapport *Doelbewust integreren* uit 2002. Om zulk maatwerk te kunnen leveren, is in 2005 op initiatief van het Platform Volwassenenonderwijs NT2 het project Maatwerk van start gegaan. De uitvoerders van het project hebben geïnventariseerd welke doelen NT2-leerders hebben en welke vaardigheden daarbij horen. Zij gaan daarbij uit van de rollen waarin de inburgeraars Nederlands gebruiken, bijvoorbeeld als 'werkende', 'opvoeder' of 'cursist'. Het project *Maatwerk* speelt in op de taalvaardigheden die voor die verschillende rollen nodig zijn.

In het voorjaar van 2006 is een onderdeel Maatwerk ingericht op het Taalunieversum: www.taalunieversum.org/onderwijs/inburgeringstrajecten. Op deze webpagina's vinden NT2-docenten en lesontwikkelaars infor-

matie over de verschillende rollen van NT2-leerders en handreikingen hoe zij de lessen hierop kunnen afstemmen. De website is nog volop in ontwikkeling. Het is voor NT2-instellingen niet eenvoudig om over te schakelen naar het maatwerkmodel, daarom wordt de site uitgebreid met praktijkvoorbeelden. In september 2006 is het project Ambassadeurs voor maatwerk – NT2-beginnersdoelen gestart: Nederlandse en Vlaamse onderwijsinstellingen en re-integratiebureaus voeren proefprojecten uit die gebaseerd zijn op de maatwerkmethode. De resultaten hiervan zijn te lezen op de Maatwerkwebsite.

Taalunieversum

Naast informatie over NT2 biedt het Taalunieversum ook een schat aan materiaal op andere terreinen van het onderwijs in en van het Nederlands. De totale onderwijsbronnenverzameling van het Taalunieversum is in het laatste kwartaal van 2006 zo'n 75.000 maal per maand geraadpleegd. Dat betekent dat steeds meer geïnteresseerden uit Nederland, Vlaanderen en Suriname de weg weten te vinden naar de kennis en inzichten die de Taalunie via haar website wil delen. Zij onderhoudt de website dan ook voortdurend en breidt deze uit. Twee onderdelen verdienen daarbij in het bijzonder de aandacht.

Taalonderwijs Nederlands onderzocht

Kennis over het Nederlands toegankelijk maken, dat is een belangrijke taak van de Taalunie. Onder het kopje *Het taalonderwijs Nederlands onderzocht* (HTNO) is op het Taalunieversum – www.taalunieversum.org/onderwijs/onderzoek – een inventarisatie te vinden van al het wetenschappelijk onderzoek dat in Nederland en Vlaanderen is verricht op het gebied van het onderwijs in en van het Nederlands tussen 1969 en 2005. Deze inventarisatie heeft de Taalunie gemaakt samen met de SLO, het Instituut voor de Lerarenopleiding Universiteit Amsterdam, de Nederlandse Stichting Lezen en de Vlaamse Stichting Lezen. Door deze onderzoeken in een

flexibel doorzoekbare databank te presenteren, heeft de Taalunie samen met haar partners de resultaten ervan bereikbaar gemaakt voor een groot publiek. Velen beschouwen de bronnenverzameling al als een praktisch hulpmiddel: met gemiddeld negenduizend bezoekers per maand is HTNO een belangrijk onderdeel van het Taalunieversum.

Meer dan duizend onderzoeken zijn inmiddels via de databank op te vragen. Alle onderzoeken op het gebied van het voortgezet/secundair onderwijs zijn bovendien voorzien van een korte beschrijving. Voor het primair/basisonderwijs zijn deze beschrijvingen in de maak; een groot deel is al te raadplegen. Jaarlijks wordt de databank uitgebreid met nieuw verschenen onderzoeken. In 2007 komen daar ook onderzoeken op het gebied van het volwassenenonderwijs bij. Een promotiecampagne in 2006 en 2007 brengt de databank nog eens extra onder de aandacht.

Taalforum

Het Taalforum is een 'denktank' die zich bezighoudt met taalachterstand in het onderwijs. De kernvraag van het Taalforum is: 'Hoe kan de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen met een onderwijsachterstand zodanig verbeterd worden dat hun kans op schoolsucces vergroot?' Op het Taalunieversum heeft het Taalforum zijn eigen afdeling, ook rechtstreeks te bereiken via www.taalforum.org. Het hart van het digitale Taalforum is een databank met vragen en antwoorden over taal- en onderwijsachterstanden: de 'kennisbank'. Iedereen die betrokken is bij het bestrijden van taal- en onderwijsachterstanden, kan hier terecht voor achtergrondinformatie – zo wil het Taalforum een brug slaan tussen de theorie en de praktijk. In 2006 is de kennisbank uitgebreid met nieuwe vragen en antwoorden.

Het Taalforum brengt niet alleen inzichten over taal- en onderwijsachterstanden in kaart via de kennisbank, maar wil ook overleg en infor-

matie-uitwisseling rond dit thema stimuleren. Op 18 april 2006 heeft de Taalunie daarom een Taalforumconferentie georganiseerd, waar mensen uit onderwijs, onderzoek en beleid elkaar konden ontmoeten. De Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse ministers van Onderwijs woonden deze conferentie in Antwerpen bij. Deelnemers konden workshops volgen over didactiek; taalgericht vakonderwijs; taal, school en ouders; en evaluatie/toetsing. De Taalforumconferentie heeft geholpen het Taalforum onder de aandacht te brengen. Sinds het najaar van 2006 is het digitale Taalforum zo'n vierduizend keer per maand bezocht. Ook hebben de discussies tijdens de conferentie geïnspireerd tot verdere uitbreiding van de website, ook in 2007. Aan het eind van dat jaar is een evaluatie gepland.

Taalunie Onderwijsprijs en Taalunie Scriptieprijs

Met de Onderwijsprijs wil de Taalunie interessante initiatieven op het gebied van onderwijs in en van het Nederlands onder de aandacht brengen. In mei 2006 won het project *De verteltas* van Montessorischool de Regenboog uit Amsterdam Zuidoost (NL) de prijs voor het primair/basisonderwijs. Het project stimuleert het lees- en voorleesplezier bij jonge kinderen met prachtige tassen vol verhalen en spelmaterialen en verhoogt de betrokkenheid van (allochtone) ouders bij het onderwijs. De prijs voor het voortgezet/secundair onderwijs ging naar Het Provinciaal Technisch Instituut uit Eeklo (B), voor twee projecten: *Veroordeeld tot gedichten*, een uitdagend poëzieproject dat aansluit bij de belevingswereld van jongeren uit het technisch onderwijs en *Een stap in het onbekende*, een taakgericht taalvaardigheidstraject waarbij de leerling zelf instructeur wordt. De prijzen zijn uitgereikt door Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming, Frank Vandenbroucke, in het Vlaams Parlement te Brussel.

Met de Scriptieprijs wil de Taalunie studenten neerlandistiek in Nederland en Vlaanderen belonen voor hun masterscriptie. De prijs is ook een middel om de kwaliteit van het genoten onderwijs zichtbaar te maken en vormt dus een ondersteuning voor de neerlandistiek. De prijs wordt afwisselend uitgereikt voor een scriptie over een letterkundig onderwerp en voor een scriptie op het gebied van taalkunde of taalbeheersing. De winnaar ontvangt vijftienhonderd euro. In 2006 ging de prijs naar Cin Windey (Universiteit Gent), voor haar letterkundige scriptie *Sebastianarchie. Sint-Sebastiaan in het werk van Gerard Reve, Peter Verhelst en Stefan Hertmans*.

Onderwijs Nederlands in Suriname

Voor Suriname, sinds 2004 geassocieerd lid van de Nederlandse Taalunie, hebben onderwijsprojecten hoge prioriteit. In 2006 zijn twee nieuwe projecten van start gegaan. Het eerste is een onderzoek naar de talen die leerlingen van het lager en voortgezet onderwijs in Suriname thuis spreken. Hoe staan zij tegenover de verschillende talen in hun leven? En hoe gaan docenten hiermee om? De resultaten van dit onderzoek worden in de zomer van 2007 verwacht.

Het tweede project is gericht op de professionalisering van docenten. Tijdens de startbijeenkomst in november 2006 spraken opleiders van alle Surinaamse kweekscholen en docenten van het Instituut Opleiding Leraren over dit thema. De belangrijkste vragen daarbij waren: hoe maak je taalonderwijs interactief, hoe kun je voorlezen of vertellen benutten als didactisch middel, hoe stimuleer je de mondelinge vaardigheden van leerlingen, en hoe help je (aankomende) docenten dit alles in de praktijk te brengen? Een groep Surinaamse opleiders gaat samen met enkele Nederlandse en Vlaamse collega's de antwoorden op deze vragen uitwerken. Hun verslag vormt de basis voor hulpmiddelen voor de professionalisering van het taalonderwijs in Suriname.

5. Nederlands in de wereld

Het beleid van de Taalunie beperkt zich niet tot Nederland, Vlaanderen en Suriname, want ook buiten het taalgebied bestaat belangstelling voor het Nederlands. Aan ruim tweehonderd universiteiten in meer dan veertig landen wordt Nederlands gedoceerd door zes- à zeventig docenten. De Taalunie stimuleert de universitaire neerlandistiek in het buitenland. Daarnaast is er aandacht voor Nederlands onderwijs in de grensgebieden – Wallonië en delen van Frankrijk en Duitsland. In deze gebieden is Nederlands een vak in het basisonderwijs en voortgezet/secundair onderwijs en in het volwassenenonderwijs.

Nederlands als Vreemde Taal

Ondersteuning Nederlands als Vreemde Taal

De Taalunie wil één loket oprichten voor de ondersteuning van het onderwijs in het Nederlands als Vreemde Taal (NVT). Hier kan alle expertise op het gebied van NVT worden gebundeld: het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal, het Steunpunt Nederlands als Vreemde Taal, docentennascholing, onderzoeksbegeleiding en de activiteiten van het Centrum Nederlands in de Aangrenzende Taalgebieden. In 2006 zijn de mogelijkheden verkend en in 2007 worden de plannen uitgewerkt. De Taalunie streeft ernaar dat het centrale loket voor NVT in 2008 operationeel is.

Certificaat Nederlands als Vreemde Taal

Wie Nederlands als Vreemde Taal leert, kan op veel plaatsen buiten het taalgebied een examen afleggen om een getuigschrift te behalen: het *Certificaat Nederlands als Vreemde Taal* (CNAVt). Het CNAVt wordt afgegeven door de Taalunie, die de uitvoering van de certificering heeft toevertrouwd aan een projectgroep waarin de Universiteit van Amsterdam en de Katholieke Universiteit Leuven samenwerken. Cursisten kunnen examen doen in zes verschillende

profielen. Deze zijn afgestemd op de doelen die taallearners kunnen hebben, zoals een beroepsgerichte cursus of het leren van de Nederlandse taal om aan een Nederlandstalige universiteit te kunnen studeren.

Colloquium Neerlandicum

In 2006 organiseerde de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek het zestiende Colloquium Neerlandicum in Gent. Eenmaal per drie jaar wordt dit colloquium van een week gehouden. Het wordt voor een groot deel door de Taalunie gesubsidieerd. De titel van deze bijeenkomst was 'Neerlandistiek in contrast'.

Universitaire neerlandistiek

Taalunie steunt universiteiten

De Taalunie ondersteunt de universitaire neerlandistiek in het buitenland financieel en inhoudelijk. Alle universitaire afdelingen Nederlands in het buitenland ontvangen van de Taalunie subsidies voor hun basiswerkzaamheden en voor speciale activiteiten. Daarnaast investeert de Taalunie in mensen. Er zijn beurzen voor afgestudeerden die willen promoveren. Docenten kunnen nascholingscursussen volgen over vakinhoudelijke thema's of didactiek. En voor studenten worden zomercursussen georganiseerd. Elke zomer vinden drie cursussen van drie weken plaats in Nederland en Vlaanderen, waaraan in totaal ruim driehonderd studenten kunnen deelnemen.

Europa

De belangstelling voor een studie Nederlands is in West-Europa stabiel, maar staat onder meer door de invoering van de bachelor-masterstructuur onder druk. Sinds de invoering van de bamastructuur kijken instellingen sterker dan voorheen naar de

financiën. De kleinere taalgebieden, waaronder het Nederlands, zijn financieel minder interessant. De Taalunie probeert hierop samen met instellingen van andere kleinere taalgebieden invloed uit te oefenen.

Midden- en Oost-Europa vormen een interessante regio voor de universitaire neerlandistiek. Het Nederlandse en Vlaamse bedrijfsleven is een grote investeerder in die gebieden en is een gewilde werkgever. Met een studie Nederlands vergroten studenten hun kansen op de arbeidsmarkt.

Historische banden

In Zuid-Afrika en Indonesië bestaat vanwege de historische banden specifieke belangstelling voor de Nederlandse taal. In Zuid-Afrika wordt Nederlands aan universiteiten gedoceerd in combinatie met het verwante Afrikaans, één van de elf officiële talen van het land.

In Indonesië wordt de studie Nederlands in vier vormen aangeboden. Nederlands als universitair hoofdvak is een goedlopende studierichting aan de Universitas Indonesia in Depok/Jakarta. Ook wordt Nederlands als bronnentaal gedoceerd aan universiteiten. Veel bronnen in Indonesië zijn in het Nederlands gesteld; een grote groep studenten van andere studierichtingen, zoals rechten, heeft daarom leesvaardigheid Nederlands nodig om deze bronnen te kunnen raadplegen. De belangstelling voor het Nederlands in combinatie met een beroepsopleiding loopt terug. Dit hangt samen met de daling van het aantal Nederlandstalige toeristen dat Indonesië bezoekt. Ten slotte wordt het Nederlands als vrije cursus aangeboden aan mensen die privé of voor een uitwisselingsprogramma naar Nederland gaan. Het aantal aanmeldingen hiervoor stijgt licht. Nederland blijft voor veel Indonesiërs het venster op Europa.

Erasmus Taalcentrum

Het Erasmus Taalcentrum (ETC) in Jakarta is een dependance van de Taalunie. Het ETC is het belang-

rijkste cursuscentrum voor het Nederlands in Indonesië. Het organiseert aanvullende cursussen voor universitaire studenten en taalcursussen voor andere doelgroepen, waaraan jaarlijks circa vijftienhonderd cursisten deelnemen. Ook houdt het ETC zich bij speciale gelegenheden bezig met het Nederlandstalige cultuurgoed in Indonesië. In 2006 werd het vijftienvestigjarig bestaan van het centrum gevierd met een grote manifestatie. Ruim vijftienhonderd belangstellenden bezochten het culturele programma. Ter ere van het jubileum werd een boekje uitgegeven en een film gemaakt over het Nederlands in Indonesië.

Nederlands in de aangrenzende taalgebieden

In de Franstalige Gemeenschap in België, Noord-Frankrijk (de departementen Nord en Pas-de-Calais) en de Duitse deelstaten Noord-Rijnland-Westfalen en Nedersaksen wordt het Nederlands als vak gegeven op instellingen van het primair en voortgezet/secundair onderwijs en volwasseneneducatie. Ook op beroepsopleidingen wordt steeds vaker Nederlands gegeven. De Taalunie ondersteunt het onderwijs Nederlands in deze gebieden. Er is ondersteuning van docenten Nederlands in de grensgebieden en er zijn samenwerkingsverbanden met de verschillende regio's.

Centrum Nederlands in de aangrenzende taalgebieden

In 2005 is de Taalunie begonnen met de inrichting van een Centrum Nederlands in de aangrenzende taalgebieden. Docenten Nederlands in deze gebieden kunnen hier terecht voor informatie, lesmateriaal en deskundigheidsbevordering, zoals nascholingstrajecten. In 2008 zal het Centrum opgaan in een centrale voorziening ter ondersteuning van het NVT-onderwijs. Op die manier komt er één loket voor de taalgebruiker NVT.

Het Centrum heeft zich in 2006 onder meer beziggehouden met tweetalig onderwijs aan jonge kin-

deren. Docenten die ervaring hebben met tweetalig onderwijs aan kinderen van vier tot tien jaar, zijn bij elkaar gebracht om hierover ervaringen en ideeën uit te wisselen. Ook zijn er nascholingscursussen met verschillende thema's georganiseerd voor docenten Nederlands van alle schooltypen uit de aangrenzende taalgebieden.

Begin 2007 is de Nederlandse vertaling van het Europees Referentiekader verschenen (www.taalunieversum.org/onderwijs/gemeenschappelijk_europees_referentiekader), die in 2006 gemaakt is onder toezicht van de Taalunie. In een werkconferentie leerden Franstalige docenten Nederlands hoe ze hiermee moeten werken. Zij kregen informatie over het taalportfolio, een instrument waarmee taalleerders hun taalvaardigheid zelf kunnen beoordelen aan de hand van controlelijsten. Een workshop toetsing/beoordeling, gekoppeld aan het Europees Referentiekader, sloot hierop aan. Hierin leerden docenten hoe zij het niveau van hun leerlingen kunnen toetsen en het lesmateriaal kunnen afstemmen op het beoogde niveau.

Een ander belangrijk project is het ontwikkelen van 'docentenprofielen'. Doel van dit project is vast te leggen welke vaardigheden docenten NVT in de verschillende onderwijstypen moeten hebben op het gebied van zowel taal als didactiek.

Samenwerkingsverbanden met de regio's

Om ervoor te zorgen dat haar ondersteuning goed aansluit bij het onderwijsbeleid in de aangrenzende taalgebieden, werkt de Taalunie waar mogelijk samen met lokale overheden of overheidsdiensten. De samenwerking met Noord-Frankrijk is vastgelegd in een convenant. Over projecten wordt besloten door een comité dat tweemaal per jaar bijeenkomt. De belangstelling voor het Nederlands in het voortgezet/secundair onderwijs neemt toe. Er worden onder meer nascholingscursussen voor docenten georganiseerd en er zijn uitwisselingsprogramma's voor scholieren.

Ook met Nedersaksen en Noord-Rijnland-Westfalen wordt intensief samengewerkt. Een stuurgroep, waarin naast de Taalunie ook ministeries en experts zijn vertegenwoordigd, verzamelt hier de projectaanvragen. In 2006 zijn er bijvoorbeeld schrijfateliers georganiseerd voor scholieren onder leiding van jeugdboekenauteurs. En in 2007 kunnen docenten kennismaken met een bijzondere lesmethode: het gebruik van toneeltechnieken voor taalonderwijs. Ook staat dit jaar de verschijning van een gecombineerd Duits-Nederlandstalig geschiedenisboek gepland.

Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen.

In 2006 zijn ook contacten gelegd met sleutelfiguren in de Franstalige gemeenschap in België. Het is de bedoeling dat met steun van de Taalunie nog in 2007 een vakvereniging voor Waalse docenten NVT wordt opgericht. Er zijn nascholingscursussen voor docenten georganiseerd en de Taalunie verzorgt een deel van het nascholingsprogramma van de docentenopleiding in Charleroi. In samenwerking met het Waalse arbeidsbureau wordt gewerkt aan de verbetering van het Nederlands van de beroepsbevolking. En voor het basisonderwijs is een cd met kinderliedjes in het Frans en het Nederlands samengesteld, met een bijbehorende didactische handleiding en videobeelden die demonstreren hoe de liedjes in de les kunnen worden gebruikt.

Europese projecten

Linguanet is een Europees project dat als doel heeft alle talige hulpbronnen te inventariseren die gratis via internet te verkrijgen zijn, deze te beschrijven en er een waardeoordeel aan te geven. De Taalunie is een partner in dit project en werkt aan een website met koppelingen naar alle hulpbronnen voor NVT.

Het project *Border Competences* is een Europees project dat beschrijft welke meertalige en interculturele vaardigheden mensen nodig hebben die in een meertalig grensgebied wonen of werken. Ook hieraan neemt de Taalunie deel.

6. Literatuur en lezen

Literatuur en lezen, de een kan zich geen prettiger vrijetijdsbesteding voorstellen, voor de ander is het verplichte kost op school. Volgens de Taalunie is literatuur een belangrijk onderdeel van onze cultuur. Maar het lijkt erop dat er steeds minder tijd wordt besteed aan het lezen van boeken. Om te weten te komen welke rol lezen nog speelt in de moderne maatschappij, heeft de Taalunie onderzoek gedaan naar de functies van het lezen. De uitkomsten hiervan kan zij gebruiken voor nieuw beleid, om literatuur en lezen te stimuleren, zoals het aanbieden van informatie aan lezers, het ondersteunen van literaire vertalers en het uitreiken van literaire prijzen.

Funcities van lezen

Met een boek op de bank – het is een vorm van ontspanning die steeds meer concurrentie krijgt van bijvoorbeeld televisie kijken en surfen op internet. En ook om aan informatie te komen, gebruiken mensen in toenemende mate andere bronnen dan de gedrukte media. Wat gaat er verloren met het verdwijnen van de leescultuur? Is lezen ergens goed voor? Wat vinden deskundigen ervan en wat vinden de taalgebruikers zelf? In 2006 verscheen het rapport *De cultuur van het lezen*, dat in kaart brengt wat de hedendaagse standpunten en visies zijn over de plaats en functies van lezen in de samenleving. De belangstelling voor het rapport is groot. Zo wordt het veel gedownload door docenten en studenten Nederlands en literaire deskundigen, en is het in november 2006 gebruikt als basis voor een conferentie van de Stichting Het Schoolvak Nederlands. Ook *Taalpeil* was in 2006 gewijd aan de functies van lezen.

Het onderzoek naar de functies van lezen krijgt een vervolg, toegespitst op docenten. Wat hebben zij nodig om in de huidige leescultuur literatuur-

onderwijs te geven? Zijn er nieuwe materialen gewenst, is er behoefte aan meer kennis? De Taalunie gaat dit inventariseren. De beschikbare materialen en kennis zal zij toegankelijk maken en wat ontbreekt wil zij (helpen) ontwikkelen.

Informatie over literatuur en lezen

Digitale bibliotheek

Op de website www.dbnl.org stelt de Stichting Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL) een grote verzameling Nederlandstalige literatuur en beschouwende teksten over literatuur beschikbaar. Daarmee doet zij veel mensen een plezier, zo laten de hoge bezoekersaantallen van de website zien: jaarlijks trekt de website twee miljoen unieke bezoeken. De Taalunie ondersteunt de DBNL, die de digitale bibliotheek voortdurend uitbreidt met nieuwe teksten. In 2006 is een inhaalslag gemaakt met het toevoegen van Surinaamse literatuur.

Rapport over het aanbod en gebruik van informatie

Welke informatiebehoefte hebben lezers en mensen die beroepsmatig met literatuur en lezen te maken hebben? Hoe komen ze doorgaans aan hun informatie? En wordt de informatie die ze nodig hebben wel voldoende aangeboden? Deze vragen worden beantwoord in *Informatie over boeken, schrijvers en lezen in Nederland, Vlaanderen en Suriname, de publieksversie* van een onderzoek uit 2005, aangevuld met onderzoek in Suriname. Dit rapport, dat begin 2007 verscheen, wil de Taalunie gebruiken voor nieuw beleid.

Boekenzoeker

De uitkomst van het onderzoek naar informatie over boeken, schrijvers en lezen onderstreepte het

belang van de website *www.boekenzoeker.org*. Dit project heeft de Taalunie samen met de Nederlandse en Vlaamse Stichting Lezen opgezet. De boekenzoeker is een website waarop scholieren aan de hand van interesses die ze zelf opgeven, boeken kunnen vinden die daarbij aansluiten. Zo ontdekken ze andere boeken dan de meest voor de hand liggende. De website is een succes en is daarom in 2006 uitgebreid met boeken voor de leeftijdsgroep van twaalf tot vijftien jaar. Daardoor kunnen nu jongeren van acht tot achttien jaar terecht op de Boekenzoeker. Inmiddels is ook een partner gevonden met wie op proef wordt samengewerkt: de Nederlandse Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). De VOB heeft een belangrijke redactionele inbreng. Een ander voordeel is dat de Nederlandse bibliotheken een goede toegang bieden tot de Nederlandse lezers, zodat de bekendheid van de Boekenzoeker kan worden vergroot.

Literatuur op internet

Het aanbod van websites met Nederlandstalige literatuur is vrij versnipperd. De Taalunie wil in 2007 onderzoeken of ze meer samenhang kan aanbrengen in dit aanbod. Hiervoor gaat ze gesprekken aan met de aanbieders van Nederlandstalige literatuur op internet. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan organiseert de Taalunie in 2007 een bijeenkomst met de aanbieders om te praten over standaarden voor dergelijke websites.

Literaire tijdschriften online

Tijdschriften over Nederlandstalige literatuur hebben het moeilijk: de oplagen zijn laag, uitgever zien er vaak geen brood meer in en steeds minder boekhandels en bibliotheken bieden deze tijdschriften aan, waardoor ze nog minder zichtbaar worden. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken, wil de Taalunie samen met het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds een website voor

literaire tijdschriften opzetten. Op deze website kan de lezer de korte inhoud van nieuwe afleveringen van literaire tijdschriften vinden en zich abonneren op een 'attenderingsservice'. Ook wil de Taalunie in de toekomst onderzoeken of literaire tijdschriften een nieuw bestaan op internet kunnen opbouwen, bijvoorbeeld door interactieve mogelijkheden te benutten.

Literair vertalen

Literair vertalen is een vak apart. Toch zijn er weinig opleidingen voor literair vertalers in het reguliere onderwijs, en daarom heeft de Taalunie het Steunpunt Literair Vertalen (SLV) in het leven geroepen. Het SLV organiseert cursussen op maat voor vertalers die literaire teksten uit een vreemde taal in het Nederlands vertalen en andersom. Daarnaast heeft het Steunpunt een mentoratprogramma om beginnende vertalers op weg te helpen: onder leiding van een ervaren vertaler kunnen zij hun eerste boek vertalen.

Het SLV werkt heel nauw samen met de letterfondsen en kijkt naar de behoeften van de markt. Omdat er de laatste jaren steeds meer Nederlandse literaire boeken naar andere talen worden vertaald, heeft het SLV bijvoorbeeld in 2006 zomercursussen georganiseerd voor literaire vertalingen uit het Nederlands naar het Italiaans en het Zweeds. En op het gebied van vertalingen naar het Nederlands is de belangstelling voor het Hebreeuws, Turks en Arabisch toegenomen. Ook daarvoor heeft het Steunpunt zomercursussen georganiseerd.

Om meer zicht te krijgen op de loopbaan van vertalers, heeft de Taalunie samen met het steunpunt een onderzoek gedaan onder literair vertalers. Hoe zijn zij literair vertaler geworden? Hoe kwamen ze aan hun eerste opdracht? Wat zijn hun scholingsbehoeften? Uit dit onderzoek blijkt dat het voor begin-

nende vertalers erg lastig is om aan opdrachten te komen. Vlaamse vertalers hebben het extra moeilijk. De afstand is hierbij een factor – de meeste literaire uitgevers zijn gevestigd in Amsterdam – maar er kunnen ook andere oorzaken zijn, zoals verwachtingen van uitgevers over de variëteit van het Nederlands die in België wordt gesproken. In mei 2007 organiseert de Taalunie hierover samen met het slv een bijeenkomst.

Literatuurgeschiedenis

De *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur* is een omvangrijk project waarbij de Nederlandstalige literatuur vanaf de eerste overgeleverde tekstfragmenten tot het begin van de eenentwintigste eeuw wordt beschreven. Het werk zal bij voltooiing acht delen tellen en is zowel bedoeld voor neerlandici als voor een breder publiek. Op 23 februari 2006 hebben prinses Máxima en prinses Mathilde de eerste twee delen in ontvangst genomen: *Stemmen op schrift*, geschreven door Frits van Oostrom, dat de middeleeuwen tot 1300 behandelt, en *Altijd weer vogels die nesten beginnen* van Hugo Brems over de Nederlandse literatuur uit de periode 1945-2005. In 2007 verschijnt *Het gevleugelde woord* van Herman Pleij, over vijftiende- en zestiende-eeuwse literatuur.

Boeken over de grens

Een boekverkoper in Gent die zijn klanten een Surinaamse roman aanprijst, een Nederlandse leesclub die een boek van een Vlaamse schrijver bespreekt – de Taalunie wil drempels voor grensverkeer van boeken tussen Nederland, Vlaanderen en Suriname wegnemen. Dat doet zij onder meer door literaire prijzen uit te reiken die de gezamenlijkheid onderstrepen. Ook stimuleert de Taalunie contacten tussen lezers en mensen die werken in het literaire veld in Nederland, Vlaanderen en Suriname. In 2006 ondersteunde zij bijvoorbeeld

de organisatie van een bijeenkomst in Rotterdam voor mensen die werken in de jeugdliteratuur. En om informatie-uitwisseling te bevorderen, heeft de Taalunie *Boekblad* een startsubsidie gegeven om uit te breiden naar Vlaanderen.

Toneelschrijfprijs

De Taalunie Toneelschrijfprijs wordt elk jaar uitgereikt aan een schrijver van een oorspronkelijk Nederlandstalig toneelstuk. Het stuk moet in het voorafgaande seizoen voor het eerst opgevoerd zijn. Aan de prijs is een bedrag van 10.000 euro verbonden. In 2006 ging de prijs naar Kris Cuppens. Hij schreef voor Braakland / Zhebuilding de autobiografische muziektheatermonoloog *Lied*, waarin hij zijn

Kris Cuppens, winnaar van de Taalunie Toneelschrijfprijs 2006, wordt gefeliciteerd door Nederlands minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Maria van der Hoeven.

eigen herinneringen plaatst binnen het bredere kader van zijn familiegeschiedenis en de geschiedenis van België. De Taalunie organiseerde de Toneelschrijfprijs samen met het Platform Theaterauteurs, het Theater Instituut Nederland en het Vlaams Fonds voor de Letteren. De uitreiking vond plaats in Maastricht tijdens de Toneelschrijfdagen.

De *inktaap*

De literaire jeugdprijs de *inktaap* is een leesbevorderingsproject voor jongeren. Scholieren uit het voortgezet/secundair onderwijs lezen de drie win-

nende boeken van de belangrijkste literaire prijzen uit het taalgebied: AKO, Libris en Gouden Uil en kiezen daaruit hun eigen favoriet. In 2006 deden hieraan voor het eerst twee Surinaamse scholen mee. Dat was zo'n succes, dat aan de verkiezing van 2007 alle Surinaamse scholen voor voortgezet onderwijs hebben deelgenomen. Ze deden dat met verve: er werden debatten georganiseerd, filmpjes gemaakt en toneelstukjes opgevoerd en er was een feestelijke slotbijeenkomst.

In maart 2007 is de *inktaap* postuum toegekend aan Henk van Woerden voor zijn boek *Ultramarijn*. Op de dag van de literatuur nam Toef Jaeger de trofee in ontvangst voor de overleden schrijver. De uitreiking vond plaats in de Grote Zaal van de Rotterdamse Doelen, die vol zat met scholieren.

Gesprek met de genomineerden van de Inktaap: Toef Jaeger voor Henk van Woerden, K. Schippers en Jan Siebelink.

Prijs der Nederlandse Letteren

De Prijs der Nederlandse Letteren is een oeuvreprijs die eens in de drie jaar wordt toegekend aan Nederlandstalige auteurs van belangrijke, oorspronkelijk in het Nederlands geschreven letterkundige werken. Om het belang van de prijs te onderstrepen, wordt deze beurtelings uitgereikt door een lid van het Belgische en het Nederlandse koningshuis. In 2004 ontving Hella Haasse de prijs uit handen van koningin Beatrix. In 2007 zal koning Albert de prijs uitreiken aan laureaat Jeroen Brouwers.

Rondetafelbijeenkomst 'grensverkeer' van boeken
Hebben Nederland en Vlaanderen wel een gezamenlijke leescultuur? Lezen Nederlanders Vlaamse auteurs en andersom? Over deze vragen is in juni 2006 een rondetafelbijeenkomst gehouden. De conclusie van deze bijeenkomst is dat weliswaar veel mensen een mening hebben over dit onderwerp, maar dat er geen harde cijfers uit recent onderzoek beschikbaar zijn. Daarom gaat de Taalunie in 2007 gegevens verzamelen over het 'grensverkeer' van Nederlandstalige boeken, bijvoorbeeld over im- en export van boeken, over aantallen Nederlandse recensies van Vlaamse boeken en vice versa.

Literatuurbeleid in de toekomst

In 2007 wordt een begin gemaakt met de voorbereiding van het beleid vanaf 2008. Een van de aandachtspunten hierin is het grote aantal subsidieaanvragen dat bij de Taalunie binnenkomt. Er wordt onderzocht of hiervoor een transparante regeling in het leven kan worden geroepen.

Daarnaast is ontmoeting en uitwisseling een belangrijk aspect van de komende beleidsperiode. De Taalunie bevordert het ontstaan van netwerken, zodat professionals van elkaar kunnen leren. Denk bijvoorbeeld aan een stage- of uitwisselingsregeling voor mensen die beroepsmatig met literatuur en lezen te maken hebben. Ten slotte neemt de presentatie van de Nederlandstalige literatuur in het buitenland een centrale plek in in het nieuwe beleid. Buitenlandse universiteiten die neerlandistiek doceren, organiseren vaak literaire evenementen en ook de letterenfonds in Nederland en Vlaanderen doen veel om oorspronkelijk Nederlandstalige literatuur in het buitenland onder de aandacht te brengen. De Taalunie wil samen met de universiteiten en de fondsen bekijken of en hoe deze extramurale literaire activiteiten op elkaar kunnen worden afgestemd, zodat de Nederlandstalige literatuur in het buitenland zo goed mogelijk voor het voetlicht wordt gebracht.

Bijlage 1:

Begroting 2007 versus herziene begroting 2006

Bedragen in €

	2006	2007
Inkomsten reguliere begroting		
Financiële bijdragen verdragsluitende partijen	8.684.000	8.672.000
Royalty's	200.000	95.000
Overige inkomsten	2.945.471	2.894.663
Totaal inkomsten reguliere begroting	11.829.471	11.661.663
Uitgaven reguliere begroting		
Apparaatskosten	1.059.471	1.059.787
Communicatie	459.000	460.000
Interne en externe vertegenwoordiging	250.000	253.894
Werkvelden:		
Taal	5.029.250	4.941.304
Onderwijs Nederlands binnen het taalgebied	414.500	348.667
Neerlandistiek extra muros	1.421.000	1.283.665
Idem, bijzondere geografische samenwerkingsverbanden	825.250	702.720
Idem, centrale ondersteuning	925.500	979.108
Niet-universitair onderwijs Nederlands in de grensgebieden	540.750	577.657
Literatuur, boeken en lezen	943.750	1.034.058
	10.100.000	9.867.179
Begrotingsresultaat	-39.000	20.000
Totaal uitgaven reguliere begroting	11.829.471	11.661.663

Bijlage 2:

Besluiten van het Comité van Ministers in 2006 en 2007

Besluitenlijst 64ste vergadering van het Comité van Ministers, Breda, 24 april 2006

1. Conceptactieplan 2007 en conceptbegroting 2007

Het Comité van Ministers stelt de conceptbegroting 2007 van de Nederlandse Taalunie vast en keurt het conceptactieplan 2007 goed. De conceptbegroting is opgebouwd uit 8.564.000 euro bijdragen en 2.990.101 euro overige inkomsten. Van de bijdragen wordt 5.531.000 euro ter beschikking gesteld door het Nederlandse ministerie van OCW en 3.033.000 euro door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Beide ministeries reserveren dit bedrag voor het werkjaar 2007 alvast op hun begroting. Het conceptactieplan en de conceptbegroting 2007 van de Nederlandse Taalunie worden voor commentaar voorgelegd aan de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en de Interparlementaire Commissie.

In aansluiting op de associatieovereenkomst tussen de Nederlandse Taalunie en de Republiek Suriname stelt het Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling van de Republiek Suriname capaciteit beschikbaar voor het realiseren van activiteiten in het kader van de Nederlandse Taalunie, die zijn gericht op Suriname.

2. Krijtlijnen meerjarenbeleidsplan 2008-2012

Het Comité van Ministers stelt, als uitgangspunt voor verdere bespreking en uitwerking, de krijtlijnen voor het Meerjarenbeleidsplan 2008-2012 van de Nederlandse Taalunie vast.

- Belangrijke accenten hierin vormen de georiënteerdheid op:
 - a. taalgebruiker én taal;
 - b. doelgroepen en publiek;
 - c. doelen en effecten;
 - d. uitbouw van een infrastructuur van en over het

Nederlands.

- Als uitgangspunt voor de begroting geldt het niveau van de meerjarenbegroting 2003-2007. Innovaties en nieuwe activiteiten dienen uit dit budget bekostigd te worden. In uitzonderlijke gevallen zal het Comité aanvullende projectfinanciering overwegen.
- De krijtlijnen worden uitgewerkt op basis van raadpleging van relevante veldpartijen, het advies van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, een evaluatie van de beleidsperiode 2003-2007 door het Algemeen Secretariaat en ambtelijk overleg.
- De notitie Nederlands zonder drempels; krijtlijnen meerjarenbeleidsperiode Nederlandse Taalunie 2008-2012 gaat als bijlage bij dit besluit.

3. Titulatuur en afkortingen inzake bachelor en master

Het Comité van Ministers heeft kennisgenomen van de brief d.d. 22 februari 2006 van de voorzitter van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, waarin gepleit wordt voor een inventarisatie en een zo groot mogelijke uniformering van titels en afkortingen die sinds de invoering van de bachelor-master-structuur ten aanzien van opleidingen, graden en diploma's in Nederland en Vlaanderen gelden. Het Comité van Ministers is van mening dat de kwestie van titulatuur in de bama-structuur niet louter taalkundig behandeld kan worden, maar bekeken dient te worden in de ruimere context van het streven naar een Europese ruimte voor Hoger Onderwijs. Het Comité zal de brief dan ook inbrengen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en vraagt de algemeen secretaris om de NVAO enige achtergrondinformatie te bezorgen die bij de behandeling van de brief meegewogen kan worden.

1. Actieplan en begroting 2007

Het Comité van Ministers stelt het Actieplan en de begroting 2007 van de Nederlandse Taalunie vast.

- 2007 is het laatste jaar waarin uitvoering wordt gegeven aan het Meerjarenbeleidsplan 2003-2007. De inhoudelijke prioriteiten waaraan in dit meerjarenbeleidsplan gewerkt wordt, worden in het Actieplan 2007 verder geconcretiseerd:
 1. ondersteuning van het onderwijs Nederlands in het buitenland;
 2. beheer en onderhoud van digitale taalkundige materialen;
 3. sociaal taalbeleid en het gebruik van ICT in het onderwijs Nederlands binnen het taalgebied;
 4. de ontwikkeling van een meer gemeenschappelijk letterenbeleid.
- De begroting 2007 van de Nederlandse Taalunie is samengesteld uit 8.672.000 euro bijdragen en 2.989.663 euro overige inkomsten.
- Van de bijdragen wordt 5.602.000 euro ter beschikking gesteld door het Nederlandse ministerie van OCW en 3.070.000 euro door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Opdat de Taalunie aan haar verplichtingen kan voldoen, zullen de bijdragen door het Koninkrijk der Nederlanden en door de Vlaamse Gemeenschap conform de 'Regeling Financieel Beheer van de Nederlandse Taalunie' worden overgeschreven.
- In aansluiting op de associatieovereenkomst tussen de Nederlandse Taalunie en de Republiek Suriname stelt het Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling van de Republiek Suriname capaciteit beschikbaar voor het realiseren van activiteiten in het kader van de Nederlandse Taalunie die zijn gericht op Suriname.

2. Conceptmeerjarenbeleidsplan en conceptbegroting 2008-2012

Het Comité van Ministers stelt het conceptmeerjarenbeleidsplan 2008 - 2012 en de bijbehorende conceptbegroting van de Nederlandse Taalunie vast.

- Het concept vormt de basis voor een uitwerking van het definitieve Meerjarenbeleidsplan 2008-2012.
- De begroting van het Meerjarenbeleidsplan 2008-2012 wordt constant gehouden met de begroting van het lopende Meerjarenbeleidsplan 2003-2007.
- Op twee punten heeft het Comité van Ministers de intentie om de begroting (tijdelijk) uit te breiden:
 1. De Verdragspartijen willen op projectbasis een extra inspanning voor het werkterrein onderwijs binnen het taalgebied leveren. Deze extra inspanning wordt ingezet voor: a) een systematische en longitudinale beschrijving van de praktijk van het onderwijs Nederlands in Nederland, Vlaanderen en Suriname, b) onderzoek naar spelling in het onderwijs en c) het onderwijs in en van het Nederlands in het beroepsonderwijs. Hiertoe spreken de partijen de intentie uit de begroting van de Taalunie op projectbasis te willen ophogen met een bedrag van 69.000 euro (46.000 euro voor Nederland, 23.000 euro voor Vlaanderen) op jaarbasis. Dit bedrag wordt uitsluitend toegekend voor de looptijd van het meerjarenbeleidsplan 2008-2012. Met deze tijdelijke verhoging van het budget voor onderwijs Nederlands binnen het taalgebied wordt tegemoet gekomen aan vragen vanuit het veld, het advies over onderwijs van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en vragen van de Interparlementaire Commissie.
 2. 'Het is fascinerend om te volgen hoe de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL) stapsgewijs uitgroeit tot een goudmijn voor iedereen die de schone letteren in onze eigen moerstaal een warm hart toedraagt', aldus een citaat uit De Morgen. Dat het hier om een goudmijn gaat, wordt breed onderschreven. Om die reden willen de Verdragspartijen het stapsgewijze traject van

het vullen van de Nederlands-Vlaams-Surinaamse DBNL versnellen. Hiertoe spreken de partijen de intentie uit de begroting van de Taalunie structureel te willen ophogen met een geogmerkt bedrag van 600.000 euro (400.000 euro voor Nederland, 200.000 euro voor Vlaanderen) op jaarbasis. Op beide punten is sprake van een intentie omdat de budgettaire verhogingen nog onderwerp van interne bespreking in beide regeringen zijn.

- De bijdrage van Suriname bestaat uit de noodzakelijke capaciteit en huisvesting om de plannen te kunnen realiseren. Daarnaast draagt Suriname op projectbasis bij aan onder andere de uitvoering van het onderwijsplan Suriname.
- Het Conceptmeerjarenbeleidsplan 2008 - 2012, inclusief de bijbehorende conceptbegroting, wordt voor advies toegestuurd aan de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en de Interparlementaire Commissie.

3. Juridische kwesties aangaande de Nederlandse Taalunie

Het Comité van Ministers stelt de volgende twee documenten vast:

- Statuut van de Nederlandse Taalunie;
- Regeling Geschillenbeslechting Nederlandse Taalunie.

Het Comité van Ministers verzoekt de algemeen secretaris de implementatie van de Regeling Geschillenbeslechting voor te bereiden. Deze omvat:

- het kenbaar maken van de regeling, inclusief een datum van inwerkingtreding, in Nederland, Vlaanderen en Suriname via de daartoe geëigende kanalen en via het Taalunieversum;
- het instellen van een commissie geschillenbeslechting.

Het Statuut impliceert dat de Nederlandse Taalunie

- een internationale organisatie is;
- internationale rechtspersoonlijkheid geniet;

- een intergouvernementele organisatie is;
- interne rechtspersoonlijkheid geniet.

Hoewel de Nederlandse Taalunie niet rechtstreeks door het Europees recht gebonden is, zal de organisatie de basisbeginselen van het Europees recht in acht nemen om de verstandhouding met de Verdragsstaten niet in gevaar te brengen. Tegen deze achtergrond zal de Nederlandse Taalunie zich gedragen als een aanbestedende dienst.

De Regeling Geschillenbeslechting is gebaseerd op het uitgangspunt dat de Nederlandse Taalunie een internationale organisatie is.

4. Statutenwijziging Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

Het Comité van Ministers gaat akkoord met het voorstel tot statutenwijziging van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren van 28 juni 2006 en stelt de nieuwe statuten van de Raad vast.

De statuten werden aangepast naar aanleiding van de associatieovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Nederlandse Taalunie. Met de vaststelling van de nieuwe statuten is de Raadscommissie Suriname geformaliseerd. Daarnaast werden de bepalingen over benoeming en zittingstermijn van leden van de Raad en de daaronder ressorterende Raadscommissies aangepast. Ten slotte werden de statuten geactualiseerd.

5. Verzoek Nederlandse Antillen om medegelding Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie

Het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie heeft met belangstelling kennis genomen van het verzoek van de minister van Onderwijs, Sport en Cultuur van de Nederlandse Antillen, om de werking van het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie conform artikel 19 van het Verdrag uit te breiden tot de Nederlandse Antillen en te komen tot een samenwerkingsovereenkomst. Het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie biedt de

mogelijkheid om de werking tot de Nederlandse Antillen uit te breiden door middel van een diplomatieke notawisseling.

De wens die de minister van Onderwijs, Sport en Cultuur van de Nederlandse Antillen in de brief uit, getuigt ervan dat de Nederlandse Antillen belang hechten aan het Nederlands. Het Comité van Ministers staat in principe positief tegenover uitbreiding van de werking van het Verdrag en het opzetten van een samenwerkingsovereenkomst. Om de consequenties goed te kunnen overzien, geeft het Comité van Ministers de algemeen secretaris opdracht om samen met de aangewezen vertegenwoordigers van het Ministerie van Onderwijs, Sport en Cultuur van de Nederlandse Antillen de mogelijkheden tot een uitbreiding van de werking van het Verdrag tot de Nederlandse Antillen en het opzetten van een samenwerkingsovereenkomst te onderzoeken. De algemeen secretaris overlegt gedurende het voorbereidingstraject met de ambtelijke vertegenwoordigers van de leden van het Comité van Ministers. Het Comité van Ministers vraagt de algemeen secretaris in 2007 over de resultaten te rapporteren. Het onderzoek gaat ten minste in op de elementen:

- gewenste onderwerpen van samenwerking en eventuele prioritering en fasering;

Besluit van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie houdende de benoeming van de jury voor de Prijs der Nederlandse Letteren 2007

Het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie,

- gelet op de overdracht per 1 januari 1986 van de Prijs der Nederlandse Letteren aan de Nederlandse Taalunie,
- gelet op zijn besluit van 10 mei 1988 inzake de vaststelling van het reglement van de prijs der Nederlandse Letteren,
- gelet op zijn besluit van 13 oktober 2003 inzake een wijziging van het reglement van de Prijs der

Nederlandse Letteren,

- gelet op zijn besluit van 25 april 2005 om een Surinaams jurylid op de nemen in de jury van de Prijs der Nederlandse Letteren,
- gelet op de voordracht van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren van 13 december 2006,

besluit

Artikel 1

te benoemen tot voorzitter van de jury van de Prijs der Nederlandse Letteren:

de heer Anton Korteweg

te benoemen tot leden van de jury voor de Prijs der Nederlandse Letteren:

- formele organisatie van de samenwerking;
- financiële consequenties van de samenwerking;
- juridische aspecten samenhangend met de uitbreiding van de werking van het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie tot de Nederlandse Antillen.

Het Comité van Ministers gaat er vanuit dat de vraag tot samenwerking wordt gezien in het licht van de nieuwe staatkundige verhoudingen in Koninkrijksverband tussen de eilanden en Nederland. Onderzocht moet worden wat een eventuele samenwerking voor de verschillende eilanden zal betekenen. In samenhang hiermee geeft het Comité van Ministers de algemeen secretaris opdracht om bij de bevoegde autoriteiten van Aruba te informeren naar een eventuele behoefte tot samenwerking daar.

mevrouw Marijke Arijs

de heer Jerry Egger

de heer Joris Gerits

mevrouw Joke van Leeuwen

de heer Jeroen Overstijns

de heer Thomas Vaessens

en tot secretaris:

mevrouw Liesbet Vannyvel

Artikel 2

afschrift van dit besluit en van het eerder genoemd besluit inzake de vaststelling van het reglement van de Prijs der Nederlandse Letteren toe te zenden aan de genoemde personen

Artikel 3

afschrift van dit besluit te plaatsen op de website van de Nederlandse Taalunie

Artikel 4

de algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie te belasten met de uitvoering van dit besluit.

Colofon

Uitgave

© Nederlandse Taalunie, Den Haag

juni 2007

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Tekst

Taalcentrum-VU, Amsterdam

Vormgeving

Bailleul Ontwerpbureau, Gent

Druk

Drukkerij Sintjoris, Merendree

taalunie
communicatie, literatuur, taalwetenschap, taalkunde
n spraak
tuur, taalwetenschap
erlandse taalwetenschap
nds, onde

adres

Lange Voorhout 19
Postbus 10595
2501 HN Den Haag
Nederland

telefoon

+31 70 346 95 48

fax

+31 70 365 98 18

e-mail

info@taalunie.org

internet

www.taalunieversum.org